

Kedves Testvérek!

Milyen a valódi újjászületés? Elképzelted-e valaha, hogy milyen is a valódi újjászületés. Ezen a reggelen próbáld ezt elképzelni, beleengedni magad ebbe a kedves és édes ábrándba. Milyen lenne, ha tényleg újjászülethetnél? Ha valaki más emberként újra kezdhetsz, jobb kondíciók közt, a jelenlegi tapasztalataiddal? Ki lennél, mi lennél, hol lennél és mire használnád ezt az újjászületett életedet? Aztán kinyitjuk a szemünket, körülnézünk és rájövünk, hogy nem változott meg semmi, nem reális a nagy változás, ezért lehet, hogy csak beérnénk egy jó kis wellness hétvégével, vagy életmódváltással. Új célok, netán új párkapcsolat? Új ország, új név vagy identitás? Esetleg egy új isten? Valójában persze elképzelhetetlen, hogy az ember kibújjon a bőréből és valóban, igazán, lényegileg újjászülessen. És mégis. A Lélek valahogy el tudja végezni, csak nem akkor és úgy, ahogyan és amikor képzeljük. Hiszen fűj, ahová akar. Jézus azt mondja az előző fejezet végén, tudja, mi lakik az emberben, kicsoda az ember. Nincsenek illúziói, ezért jött megmenteni és megváltani őt: így szereti és adja magát neki. János evangéliuma fő kérdése a „Kicsoda Jézus”, hogyan jött el a világosság és mindennek milyen hatása van a világra? A kánaai csoda és a templom megtisztítása után most az van előttünk, hogy az egyénre hogyan vonatkozhat mindez: mit jelent az egyes embernek a világosság, Jézus eljövetele? Nézzük hát meg azt a dialógust, ami itt formálódik, ahogyan kibomlik valami nagyon fontos igazság Isten országáról és arról, hogyan lehet részünk mindebben.

I. NIKODÉMUS: „Rabbi...”

Párbeszédben találjuk Jézust Nikodémussal, Izrael tanítójával, aki éjszaka jön hozzá, titokban. Bár az, hogy éjszaka kereste fel Jézust, nem csupán a zsidóktól való félelem miatt történt (Jn 19:38), hanem azért is, mert a zsidó írástudók igen szívesen tanítottak és beszélgettek a késő éjszakába nyúló órákban. Nikodémus azokkal a szavakkal kezdi a beszélgetést, amelyek arról tesznek biznyságot, hogy ő elismeri Jézust rabbinak, olyan tanítónak, akinek tekintélye nem azon alapszik, hogy odatartozik valamelyik nagy törvénytani iskolájához, hanem azon, hogy közvetlenül Istentől kapta a küldetést és a meghatalmazást. Nikodémus Jézusban azt a tanítót látja, aki páratlan módon az, vagyis az egyedüli, a minden tanító fölötti tanítómester. A farizeus szavaiból azt látjuk, elfogadja, elismeri Jézust, mikor a jelekre hivatkozva tanítónak, rabbinak nevezi őt. Ez lehet egyszerűen tisztelet, vagy akár hódolat, de hízélgés is. Nem derül ki a szövegből.

II. JÉZUS: „Ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát.”

Jézus azonban rögtön a lényegre tér: újonnan kell születni. Érdekes, hogy nem a törvényről kezd el beszélgetni egy farizeussal, aki nem oly fontos volt Isten törvénye. Isten országára, Isten királyságára irányítja a figyelmet, ahová minden ember valójában vágyik, ahol teljesség van, és azzá lehet az ember, akivé Isten teremtette. Egészen kategorikus, egészen konkrét. Ez van. Nincs más út. Olyan, mint egy feltétel, mert az is. Miért is gondolnánk, hogy nincsenek feltételek akár az Istennel való kapcsolatban. A teljes elfogadásról sokszor úgy gondolunk, mint feltétel nélküliségről, amiben nincsenek elvárások. Ez az állapot a káosz, a nihil... A teljes elfogadás és isteni szeretet, elfogadás megmentő szeretet, ahol elég őszinte Isten ahhoz, hogy elmondja: vannak keretek, van egy állapot, amiben vagyunk, és van egy út, amit be kell járnunk. A szeretet abban nyilvánul meg, ahogy Ő ebben velünk van, és feltétel nélkül kínálja a kegyelmet, a segítséget hozzá. De az út ez: újonnan kell születnetek...!

III. NIKODÉMUS: „Hogyan, ha vén?”

Nikodémus a saját emberi gondolkodása szerint vallja: nem születhetnek újra az ember, nem mehet vissza anyja méhébe. Ez lehetetlen. Nem ez a biológiai rend, az élettől ez idegen. Születésünktől meghatározott, kik vagyunk és azok is maradunk! Az ember alapvetően ezt vallja: az vagyok, aki, nem lehetek más ember, nem bújhatok ki a bőrből. És ez sok mindenre kifogásként, önigazolásként is szolgálhat, valóban igaz, hogy a változásnak emberi korlátai vannak, amin nem tudunk túllépni. Ráadásul idős korára egy megtett életúttal hogyan is változhatna ténylegesen az ember?!

IV. JÉZUS: Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.

IV.1. Jézus ehhez képest azt állítja, hogy **de igen**, lehetséges, csak másként. Miközben megmarad a test, a lélek alapstruktúrái, az újjászületés Isten életet teremtő munkája bennünk, ami új identitást, újfajta létet eredményez bennünk. Lehet, hogy lehetetlen, hogy nem logikus, de ez történik: Isten szétfeszíti a létezés és a logika egyébként által alkotott kereteit – mint teremtő és alkotó ezt bármikor megteheti! Meg is teszi! Mégpedig a Lélek által.

IV.2. Mit értünk a Test és a Lélek alatt?

Ezen a ponton nagyon fontos, hogy értsük, és jól értsük, mit ért pontosan itt Jézus test és lélek alatt. A dialógusban ugyanis a testtől születés és a Lélektől születés szemben állnak egymással. A test az Istentől elszakadt alapállapot, nem csupán létezési állapot. A Lélek pedig egy személy, Isten Lelke... (nem az emberi lélek)

A test és lélek két világ megkülönböztetése ebben a szakaszban: a transzcendens és a látható világé. Ahogy Jézus is testet öltött: ebbe a világba született, így érintkezik e két dimenzió.

IV.3. Az újjászületés. Jézus pedig ebben a párbeszédben elkezd tanítani Nikodémust arról, amiért igazából jött. A lényegről, ami valahol az ő legnagyobb vágya és szüksége is. három rövid állítást fogalmazzunk meg ezzel kapcsolatban

1. Fontos, hogy az újjászületés nem mentális evolúció: a Lélek általi esemény, Ő végzi, hit által ragadható meg! A folyamat a megszentelődés lesz: ahogy Istent dicsőítve élünk. Ebben jelenik meg a fejlődés. De az Isten országába tartozás feltétele az újjászületés, ami hit által ragadható meg az ember számára.

2. Az újjászületés a víz és Lélek által történik, ami a keresztségre utaló forma: Isten úgy rendelte, hogy a Lélek belső, megfoghatatlan munkájának legyen látható, külső szimbóluma, jele is, hogy az embert erősítheti.

3. Érdekes, ahogy Jézus a Szentlélekről beszél: Lélek fúj, ahol akar – ez azt jelenti, Ő személy és hordozza az isteni autonómiát: akarata, szándéka van, nem személytelen erő.

V. NIKODÉMUS: Hogyan?

De hogyan történik mindez, kérdezi Nikodémus... Mert jó lenne ez, szép lenne, de hogyan lehetséges ez? Nikodémus vagy többet akar tudni erről, vagy nem érti, minden esetre újra megkérdezi: hogyan? Elég ismerős lehet a számunkra is, vagy ha nem, most bátran magunkra ismerhetünk: hogyan? Hogyan csináljam, Uram? Jó kérdés, de a kultúránkból fakad, ami a módszereket isteníti. Ez ugyanolyan beteg dolog, mint a módszerek teljes elvetése. Az is benne van ebben a kérdésben, sóhajtásban, hogy én annyi mindent tudok már... mi kell még...?! Mikor lehet végre elég, mikor lehet azt mondani, hogy már nem kell több.

Azt is tapasztalom, hogy ez sokszor lehet háritás, vagy a kontroll: ha tudom, hogyan, tudom, irányítani a dolgokat... de a LÉNYEGE, hogy nem tudod irányítani. Mert a Lélek fúj, ahová akar! Ezért nincs értelme a „hogyan” kérdésnek.

VI. JÉZUS: Nem érted... hogy-hogy nem érted?

Jézus azonban nem adja fel, nem zár le Nikodémus felé, hanem kihasználja a nyitottságot, a kapcsolatot és tanít. Tanítja azt, akinek tanítani kellett az embereket.

VI.1. ALÁSSZÁLLT. Így indul a történet. Testté lett. Erről beszélt az 1. fejezet is. Erről szól a Krisztus himnusz is. Eljött. Enélkül nem működhetne az egész. Azt még nem tudja Nikodémus, hogy ez az alászállás még tart, és igazán csak most kezdődött el: az emberi gonoszság és megvetés bugyrait fogja megjárni a Megváltó, aztán pedig a halál, a teljes elvetettség állapota után a poklokra is alászáll. Mindezt az emberért, akit megmenteni jött...

VI.2. FELEMELTETIK (rézkígyó - 4Móv 21, 1-9) De dicsőség legyen Istennek, nem ér itt véget a történet. Mert fel is emeltetik. Az Emberfia felemeltetésére egy képet használ: mint a rézkígyó a pusztában, Mózes idején. (történet röviden...) Beszél arról, ami lesz: kereszthalála, feltámadás, mennybemenetel, Krisztus méltósága, felmagasztalása (a Krisztus himnusz értelmében).

VI.3. MIÉRT IS TÖRTÉNIK MINDEZ? Azért, mert úgy szerette... szereti Isten a világot. És ez ezen a ponton megrendítő. Máshol azt mondja János (a leveleiben), hogy ne szeressétek a világot: Isten pedig „úgy szerette...” hogy van ez? Úgy, hogy Isten a szeretetében magához ölelte a világot és a benne lévő sötétséget világossággá szereti! Ahogy Jézus nem félt tisztátalanhoz érni, mert a tisztátalan tisztává változott általa... A világot szeretni Benne és Által nekünk is lehetséges olyan értelemben, hogy nem tartjuk Isten előtt valónak a világ szerinti gondolkodást, hanem Isten szemével nézzük és szeretjük azt, amiért Ő önmagát adta. Annyira csodálatos, hogy Isten szeretete (nem úgy, mint más vallásokban): megismerhető: tudunk róla. Személyes (nemcsak általános). Cselekvő, cselekvésre hív. Megdöbbenően hat ez is: nem ítélni jött, hanem utat készíteni (azaz üdvösséget adni). Az üdvösségbe hit által jutsz be Nikodémus: ezt próbálja elmagyarázni Jézus, hátha megérti, befogadja...

VI.4. EGY KÉRDÉS MARAD: Miért nem üdvözül mindenki, ha ez ilyen egyszerű? Mert a sötétség nem fogadja be a világosságot... Azért, mert az emberek jobban szeretik a sötétséget... - HISZEN NEM AKAR LELEPLEZŐDNI. Ez a 20. vers: a „bűn pszichológiája”. Lesújtó vélemény, miszerint az emberek jobban szeretik a sötétséget.

VII. MIT TEGYÜNK?

Csodálkozz bele ebbe az ívbe, gyönyörködj ebben az igazságban! Tegyük azt, ami nehéz: gyere a világosságra! Ismerve a természetedet, belátva a korlátaidat... gyere! Ki megy a világosságra? (Mindezt éjszaka mondja Nikodémusnak, aki éjszaka ment hozzá...) Aki nem fél a lelepleződésről (szerintem ilyen nincs) – vagy aki bízik abban a Jézusban, aki bár lelepleződik, de ezért nem megbünteti, hanem szereti, elfogadja... s bár lelepleződik, de ennek a gyümölcse a gyógyulás!

Befejezés

Isten óvjon bennünket attól, hogy individualista módon kizárólag magunkkal foglalkozzunk. Az újjászületés a Lélek ajándéka, egyéni tapasztalat, de közösségi kérdés. Legyen imádság közöttünk is ez! Nem azt teheted a testvéredért, hogy gyözködöd, térítgeted, fedded, kritizálad: szüless már újjá... hanem imádkozol és esedezel érte: a Lélek áradjon ki, fújjon és végezze el azt a munkát, amit más ember nem, tehet meg!

A megrázó számomra ebben a történetben is, hogy nincs lezárva, nem tudjuk, mi történt, hová futott ki ez az egész. Csak annyit, hogy elhangzott a hívás. Mint az idősebb fiúnak a tékozlóról szóló történetben. „Gyere be. Vigadhatsz és örülhetsz! Ne sértődj meg! Ne zárj be! Ne vessz el! A buli készen áll és vár rád is. Hazajött, akiről azt hittük, hogy meghalt. Ilyen közélről ne maradj kint.”

Azért imádkozunk, hogy a Lélek fújjon át ma is, most is! És ragadjuk meg hit által: az Övé vagyok! Az Övéi vagyunk! Örökségünk van a mennyben! És az Ő országa addig is, annak előízéként köztünk van.

Ámen!

Thoma László